

**Raport
z ewaluacji wewnętrznej
przeprowadzonej
w Szkole Podstawowej
im. Jana Pawła II
w Lubatowej
w roku szkolnym 2016/2017**

***Diagnoza postaw etycznych i wybranych wartości,
które kierują postępowaniem ucznia.***

opracowanie:

*mgr Renata Stanisz
mgr Marcin Zając
Małgorzata Kielar*

Wprowadzenie do metodologii badań

W roku szkolnym 2016/2017 zgodnie z Planem Nadzoru Pedagogicznego w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Lubatowej przeprowadzono ewaluację wewnętrzną dokonaną przez zespół ewaluacyjny. Przedmiotem ewaluacji była:

Diagnoza postaw badawczych i wybranych wartości, które kierują postępowaniem ucznia. Diagnoza przeprowadzona została na potrzeby ewaluacji programu Wychowawczego i Profilaktyki w celu opracowania jednego wspólnego programu.

Cel badania:

Zasadniczym celem badania była diagnoza wartości uznawanych przez uczniów za godne pożądania, ich dążeń życiowych ,ale również autorytetów oraz stosunku do norm społecznych.

Słowo wartość jest obecnie bardzo często używane i wywołuje bardzo wiele kontrowersji. Życie człowieka jest procesem realizowania wartości. Człowiek jako osoba wolna dokonuje wyboru wartości, czyli tego, co uważamy za ważne, cenne dla jednostki i społeczeństwa, co jest godne wysiłku, poświęcenia, co stanowi cel dążeń ludzkich. Człowiek bezustannie dokonuje wartościowania, dostrzega, poznaje ,ocenia i realizuje wybrane wartości.

Człowiek dokonuje podziału na rzeczy złe i dobre ,na przyjemne lub nieprzyjemne w odniesieniu prawie do wszystkiego: ludzi, ich uczynków ,wyglądu, ukrytych cech, przejawianych zachowań ,niewerbalnych sytuacji, idei, poglądów. Można wyróżnić podział na wartości instrumentalne, czyli podstawowe i ostateczne, czyli wyższe. Można też doszukiwać się podziału na wartości ogólne np.: wartości religijne, życie rodzinne, sukcesy zawodowe, dobrobyt materialny, osiągnięcia naukowe, uznanie społeczne, dobra kultury i sztuki oraz wartości ważne w życiu rodzinnym np.: dobre wychowanie, miłość, szczerłość i zaufanie, umiejętność przebaczenia, wierność, ,macierzyństwo, serdeczność i czułość.

Młodzież staje przed problemem wyboru, które wartości traktować jako pierwszoplanowe: wartości konsumpcyjne, materialne czy wartości moralne.

Jak już wspomniano na wstępie, wartości stanowią ważny składnik tego, co dla młodych ludzi jest ważne, co wyznacza ich dążenia życiowe i odbierane strategie. Analiza wartości umożliwia odpowiedź na bardzo proste pytanie, jacy są młodzi ludzie ? Co dla nich jest ważne , godne zabiegania, a co mało istotne, niewarte podejmowania wysiłku.

Analiza systemu wartości uczniów ma związek również z realizacją przez szkołę jej zadań. Szkoła w polskim systemie oświaty powinna spełniać trzy podstawowe funkcje: dydaktyczną, wychowawczą, oraz opiekuńczą.

Dodatkowo, niebagatelne znaczenie dla skuteczności pracy wychowawcy przypisuje się poznaniu uczniów , ich przekonań, postaw, uznawanych wartości, wzorów osobowych, dążeń życiowych czy ich osobistej oceny interesujących nauczyciela zjawisk.

Analiza systemu wartości dzieci i młodzieży ma również swoje podstawy w przepisach prawa. Wymagania MEN wobec szkół wskazują bezpośrednio na obowiązek ustalenia, przestrzegania czy modyfikowania norm i wartości realizowanych w szkole. Wymaganie wskazujące na te potrzeby to wymaganie numer 5 (kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne). Ważnym postulatem zawartym w tym wymaganiu jest uczestnictwo uczniów i rodziców.

Dodatkowo analiza prawa oświatowego dostarcza informacji o „Podstawowych kierunkach realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2016/17, w których to MEN ogłosił, że jednym z tychże kierunków jest :

„Kształtowanie postaw. Wychowanie do wartości.”

Dokonując ewaluacji zespół poszukiwał odpowiedzi na pytania **„jak jest?, i dlaczego tak jest?**

Celem szczegółowym było powzięcie informacji i opinii na poniższe zagadnienia:

1. *Jakie główne wartości wyznaczają postawy uczniów w życiu, w grupie rówieśniczej , w szkole?*
2. *Jakie wartości mają wpływ na normy zachowania w szkole?*
3. *Jaka jest hierarchizacja wartości w świadomości uczniów:*
 - a). *wartości moralnych,*
 - b). *hedonistycznych (odczucia),*
 - c). *obyczajowych,*
 - d). *społecznych*
4. *Czy zauważa się związek pomiędzy uznawanymi wartościami, a zachowaniem uczniów?*
5. *Na ile deklarowane uznawane wartości są zinternalizowane?*
6. *Jakie są postawy uczniów wobec powszechnie uznawanych wartości :*
 - a). *egocentrycznych,*
 - b). *aliocentrycznych,*
 - c). *socjocentrycznych?*
7. *Jaki jest stopień przestrzegania norm etycznych obowiązujących w zbiorowości szkolnej?*
8. *Jakie wartości należy kształcić, wzmacniać ,uświadamiać ich istotę, by wzmacniać pozytywną motywację oraz zapewnić poprawne funkcjonowanie społeczności szkolnej?*

Dobór treści i pytań wynikały z zakreślonych wcześniej obszarów diagnozy oraz miały na celu określenie dalszych kierunków prac projektowych w zakresie doskonalenia jakości pracy szkoły w tym obszarze. Pytania były głównie zamknięte w celu ułatwienia analizy ilościowej i prezentacji wyników w formie wykresów.

W trakcie ewaluacji dokonano analizy następujących dokumentów:

- a).zbierano informacje pochodzące od pedagoga szkolnego,
- b).sprawozdań wychowawców po I semestrze ,
- c).programu wychowawczego
- d).programu profilaktycznego.

Grupa badawcza:

Diagnozą zostało objętych 20% uczniów z klas piątych i szóstych.

Termin badań :

Badanie ankietowe przeprowadzono w dniach 10- 12 kwietnia 2017 roku

Analizę dokumentów przeprowadzono w okresie :24.04. - 12.05. 2017 roku

Termin ewaluacji : 10.04. - 12.05.2017.

Metody badawcze:

Metoda sondażu z wykorzystaniem anonimowej ankiety uczniów,

Metoda analizy dokumentów,

Metody dialogowe: wywiad z pedagogiem szkolnym.

Narzędzia badawcze:

Formularz ankiety zawierał 18 pytań.

Po przeprowadzonym ankietowaniu dokonano analizy jakościowej.

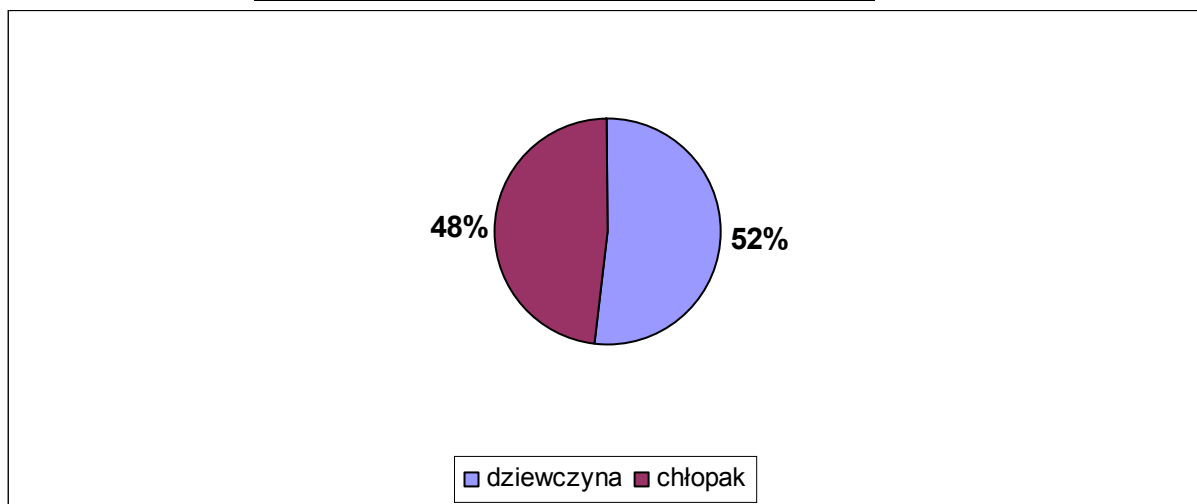
A. Opracowanie wyników badań sondażowych

Raport z badania ankietowego uczniów

W badaniu wzięło udział 58 uczniów klas piątych i szóstych co stanowi 20% populacji uczniów.

1. Płeć

Dziewczyna	30
Chłopak	28

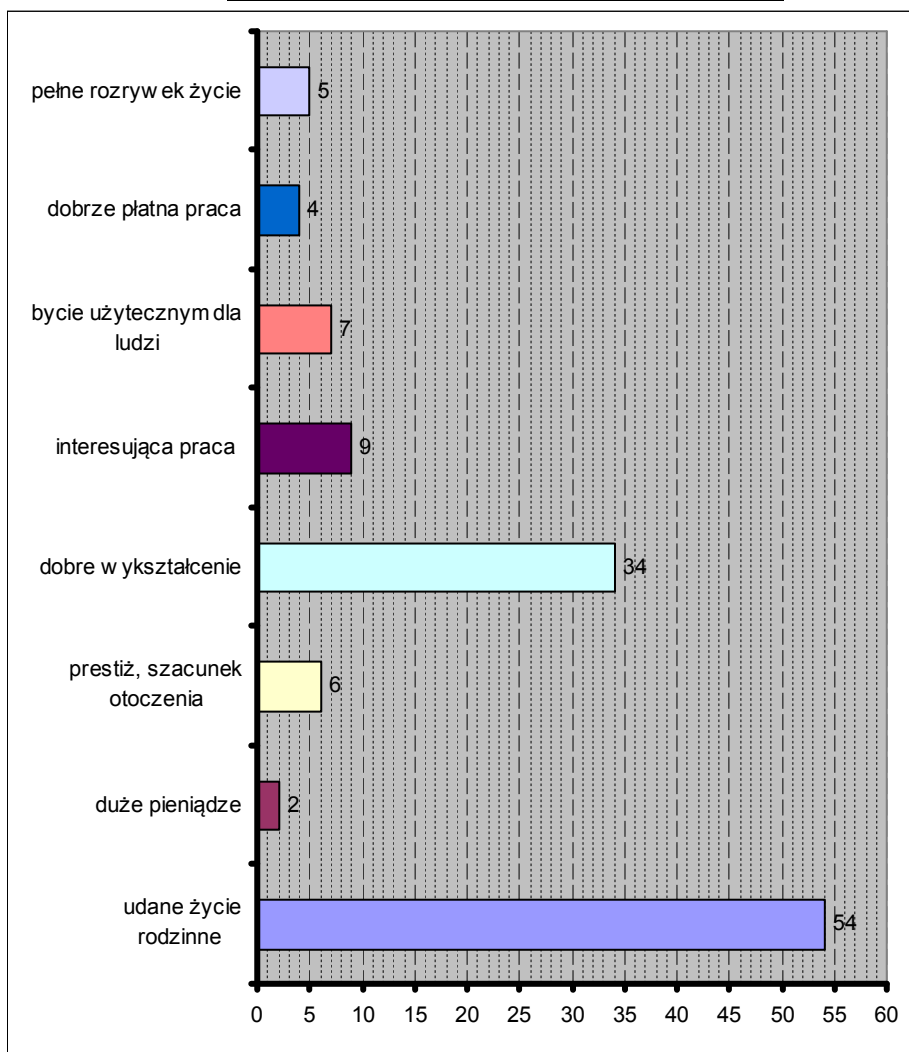

Warte uwagi:

1. Dobór próby uczniów powinien być zbliżony względem płci uczniów w szkole.
2. Dla wybranych pytań należy rozważyć prezentację i analizę wyników nie tylko łącznych, ale również z podziałem na płeć uczniów.

2. Co Twoim zdaniem jest ważne w życiu? (wybierz trzy najważniejsze według Ciebie)

udane życie rodzinne	54
duże pieniądze	2
prestż, szacunek otoczenia	6
dobre wykształcenie	34
interesująca praca	9
bycie użytecznym dla ludzi	7
dobrze płatna praca	4
pełne rozrywek życie	5

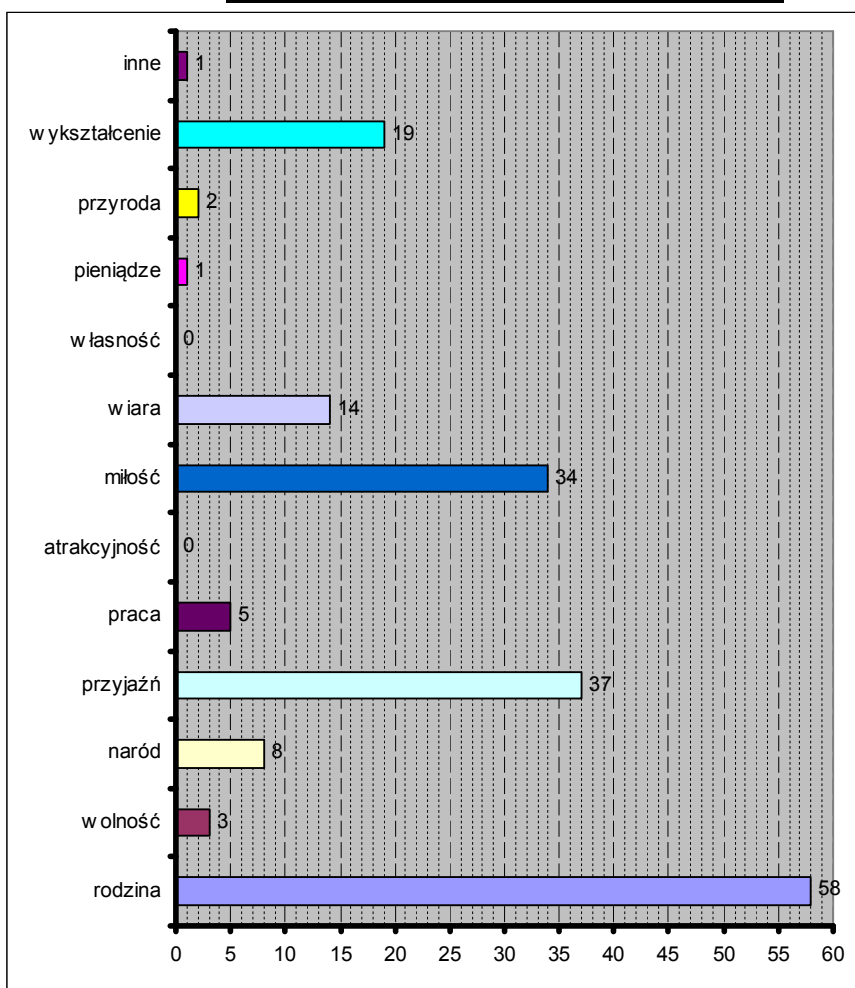
Wnioski:

1. Aż 93% ogółu badanych za najważniejszy cel życiowy uznaje życie rodzinne.

2. 58% uznało dobre wykształcenie jako istotny przedmiot własnych dążeń życiowych.

3. Które wartości są dla Ciebie ważne? (wybierz trzy najważniejsze według Ciebie)

Rodzina	58
Wolność	3
Naród	8
Przyjaźń	37
Praca	5
Atrakcyjność	0
Miłość	34
Wiara	14
Własność	0
Pieniądze	1
Przyroda	2
Wykształcenie	19
Inne	1

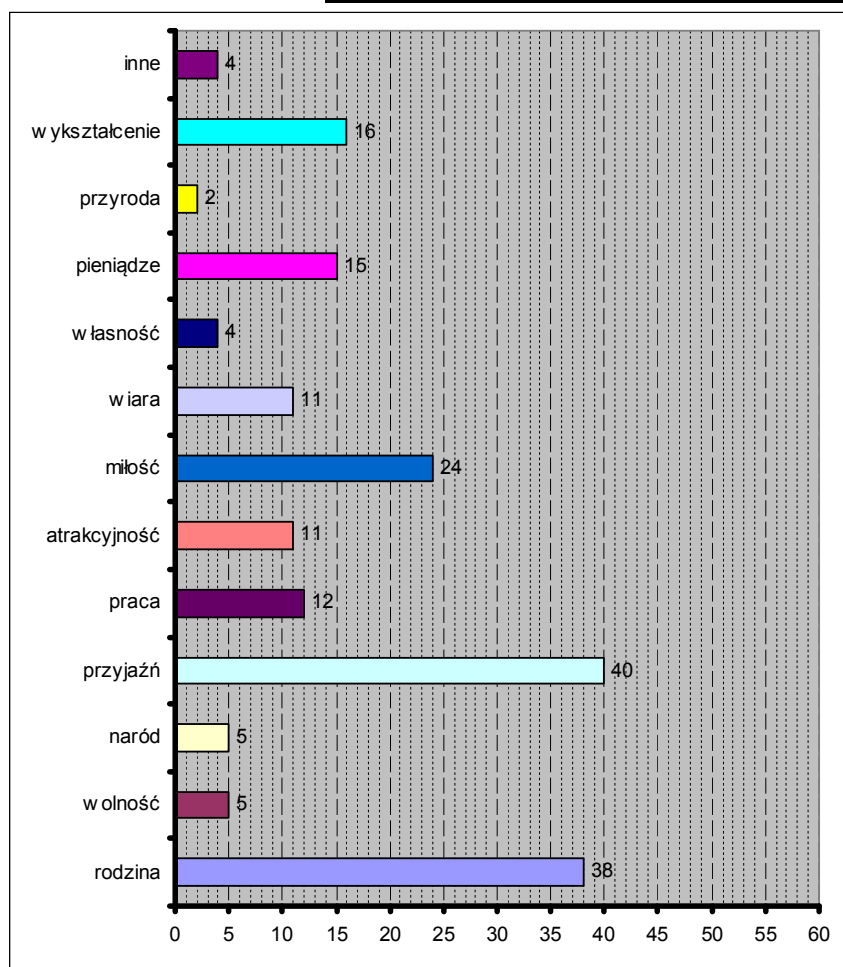
Wnioski:

1. Wyniki odpowiedzi na to pytanie potwierdzają, że dla badanych uczniów najważniejszą wartością jest rodzina-100%.
2. Kolejne miejsca: przyjaźń i miłość, odpowiednio-63% i 58%.
3. Wartości najrzadziej wskazywane to pieniądze, praca, przyroda i wolność.

4. Najbardziej wskazywane: pieniądze, praca i wolność sygnalizują, że uczniowie klas piątych i szóstych nie myślą jeszcze przyszłościowo i należy te problemy rozważać na lekcjach wychowawczych, z kolei przyroda powinna być sygnałem, aby wzmocnić edukację ekologiczną uczniów.

4. Które wartości są cenione przez Twoich znajomych? (możesz wybrać kilka odpowiedzi)

Rodzina	38
Wolność	5
Naród	5
Przyjaźń	40
Praca	12
Atrakcyjność	11
Miłość	24
Wiara	11
Własność	4
Pieniądze	15
Przyroda	2
Wykształcenie	16
Inne	4

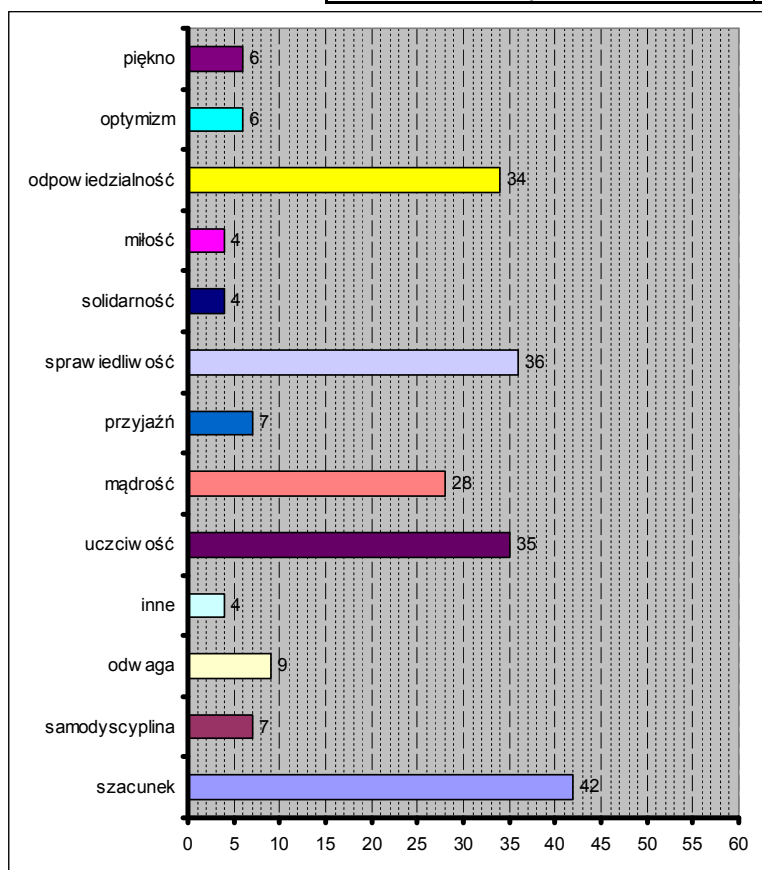
Uwagi:

1. Wartościami cenionymi przez znajomych ankietowanych są: przyjaźń- 68%, rodzina- 65%, miłość- 41%.

2. Wolność , naród i przyroda wypadają najgorzej. Powinno to być sygnałem aby wzmocnić wychowanie patriotyczne wśród uczniów.

5. Które wartości są ważne dla Twoich nauczycieli? (możesz wybrać kilka odpowiedzi)

Szacunek	42
Samodyscyplina	7
Odwaga	9
Inne	4
Uczciwość	35
Mądrość	28
Przyjaźń	7
Sprawiedliwość	36
Solidarność	4
Miłość	4
Odpowiedzialność	34
Optymizm	6
Piękno	6

Wnioski:

1. Blisko 72% uczniów stwierdziło, że najważniejszą wartością dla nauczycieli jest szacunek. Przyjmując perspektywę młodego człowieka, trudno wynik ten uznać za zaskakujący. Z całą pewnością szacunek jest wartością o charakterze fundamentalnym, bowiem konstytuuje relacje nauczyciel – uczeń, określając przebieg procesu pedagogicznego.

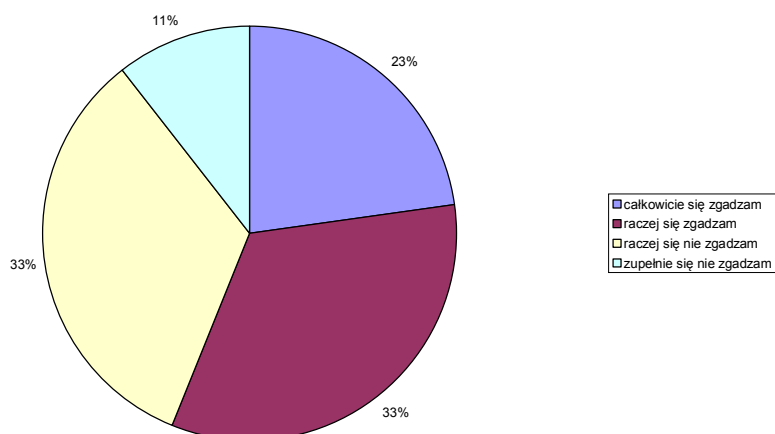
2. Kolejno relatywnie często wskazywane przez badaną młodzież wartości, które ta uznaje za szczególnie ważne dla swoich nauczycieli to sprawiedliwość, uczciwość, odpowiedzialność i mądrość.

3. Najmniej istotne okazują się natomiast solidarność, miłość, optymizm i piękno.

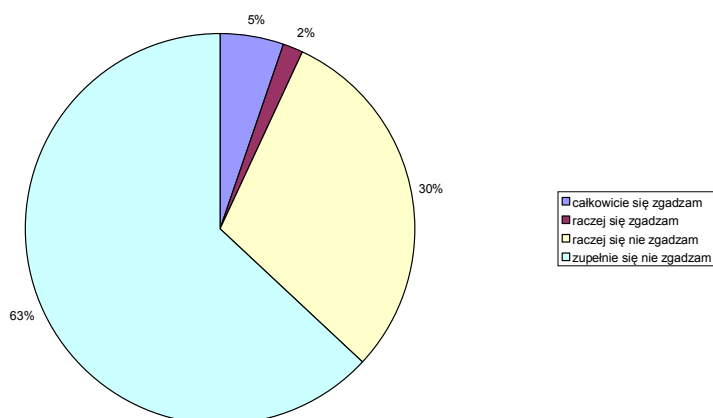
6. Proszę o zaznaczenie odpowiedzi na każde poniższe stwierdzenie.

Czy zgadzasz się z opinią, że...	całkowicie się zgadzam	raczej się zgadzam	raczej się nie zgadzam	zupełnie się nie zgadzam
<i>Człowieka inteligentnego i wykształconego, ale jednocześnie bardzo złego, nie można nazwać mądrym</i>	13	19	19	6
<i>Lekarz, który na studiach ściągał zamiast rzetelnie się uczyć, może leczyć i operować pacjentów</i>	3	1	17	36
<i>Używanie kulturalnego języka jest bardzo ważne</i>	41	12	2	1
<i>Każdy młody człowiek powinien jakiś czas popracować na rzecz innych jako wolontariusz bez wynagrodzenia</i>	12	24	19	3
<i>Zabranie sobie cudzej rzeczy, która leży bez dozoru, np. aparatu fot. z ławki na dworcu, jest w porządku</i>	1	3	4	48

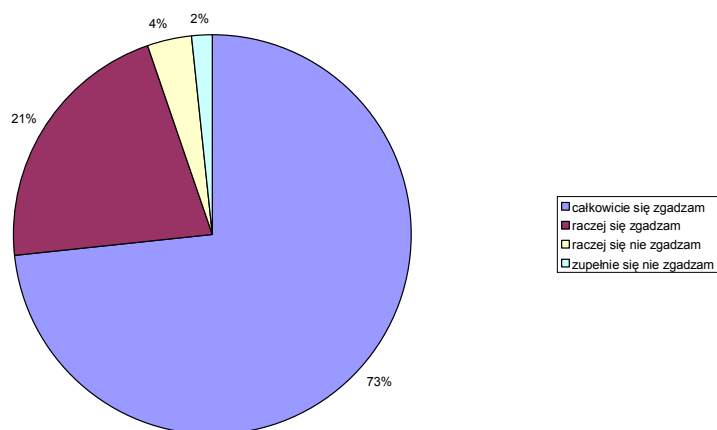
Człowieka inteligentnego i wykształconego, ale jednocześnie bardzo złego, nie można nazwać mądrym

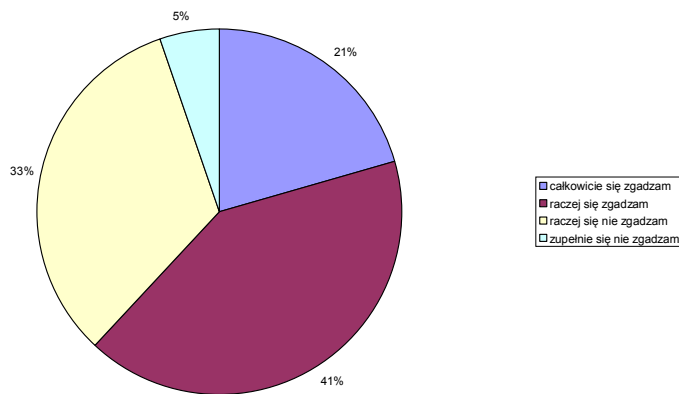
Lekarz, który na studiach ściągał zamiast rzetelnie się uczyć, może leczyć i operować pacjentów

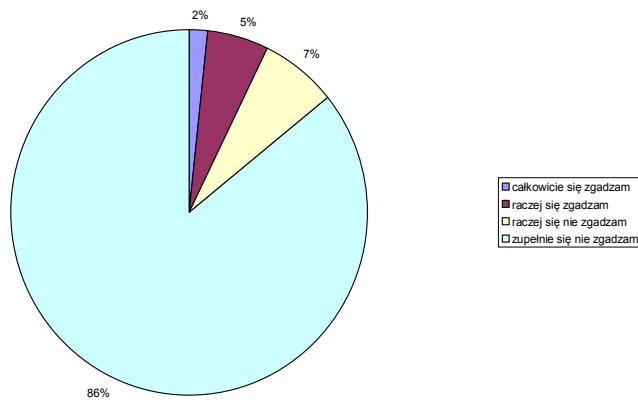
Używanie kulturalnego języka jest bardzo ważne

Każdy młody człowiek powinien jakiś czas popracować na rzecz innych jako wolontariusz bez wynagrodzenia

Zabranie sobie cudzej rzeczy, która leży bez dozoru, np. aparatu fot. z ławki na dworcu, jest w porządku

Wnioski:

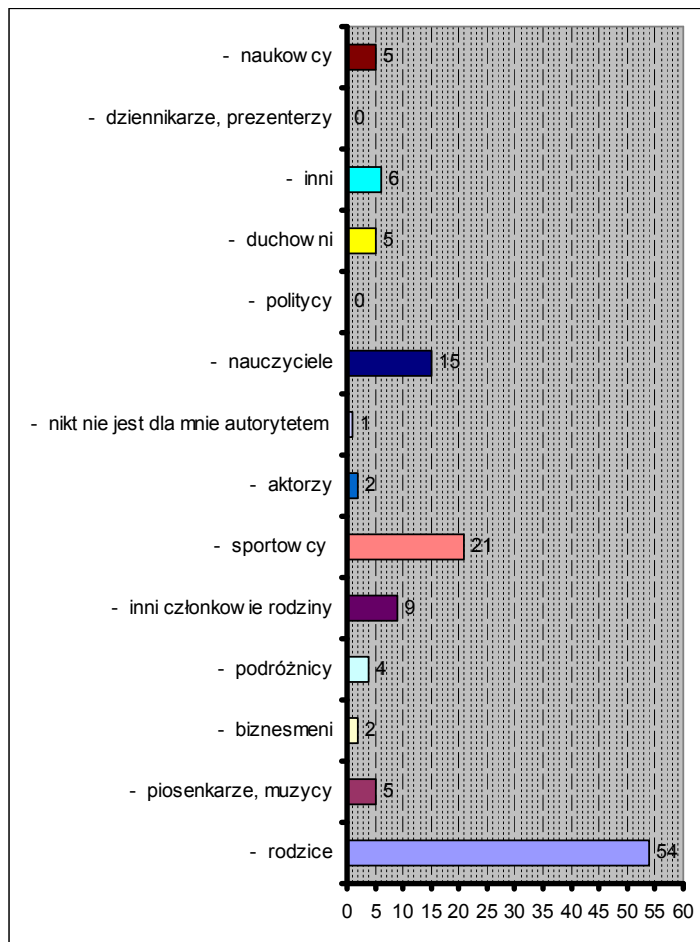
1.69% ankietowanych zgadza się, że człowieka inteligentnego i wykształconego, ale jednocześnie bardzo złego nie można nazwać mądrym.

2.93% ankietowanych zgadza się, że używanie kulturalnego języka jest bardzo ważne, przeważają również stwierdzenia, że każdy młody człowiek powinien popracować jako wolontariusz, na rzecz innych.

3. Niektóre odpowiedzi rażąco odbiegają od ogólnie przyjętego standardu zachowań społecznych. W przypadku takich odpowiedzi należy bezwzględnie zbadać przyczyny takiej oceny przez uczniów.

7. Kto jest dla Ciebie autorytetem?

- rodzice	54
- piosenkarze, muzycy	5
- biznesmeni	2
- podróżnicy	4
- inni członkowie rodziny	9
- sportowcy	21
- aktorzy	2
- nikt nie jest dla mnie autorytetem	1
- nauczyciele	15
- politycy	0
- duchowni	5
- inni	6
- dziennikarze, prezenterzy	0
- naukowcy	5

Wnioski:

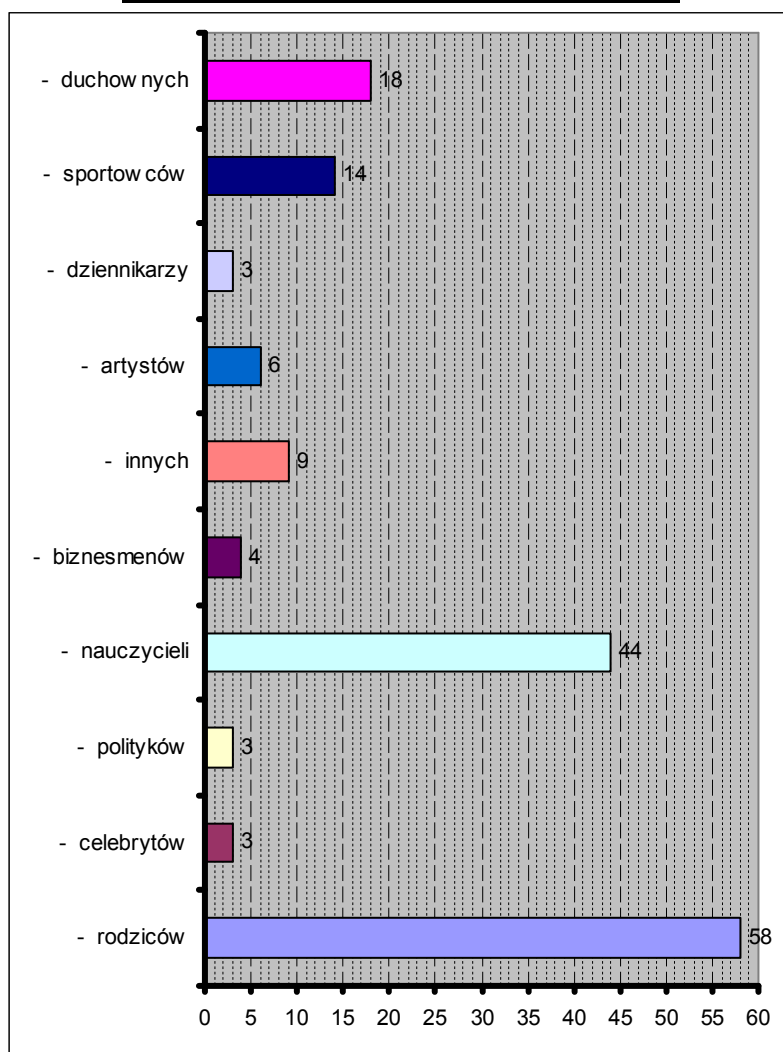
1. Aż 93% ogółu badanych zaznaczyło odpowiedź „rodzice” co z jednej strony bardzo dobrze świadczy o sytuacji rodzinnej uczniów, z drugiej pokazuje jak dużą rolę odgrywają oni w procesie wychowawczym. Szkoła i nauczyciele planując własne działania powinna maksymalnie wykorzystywać rodziców i doceniać ich rolę.

2. Niski wynik dla odpowiedzi nauczyciele- 25% powinien dać do myślenia
pracownikom szkoły, przy jednoczesnym zbadaniu powodów takiego stanu rzeczy.

3. Należy zwrócić uwagę na liczbę wskazań dla odpowiedzi „naukowcy”, „duchowni”
oraz „nikt nie jest dla mnie autorytetem”- spadająca rola kościoła, niski prestiż nauki i
naukowca, brak autorytetów- to wszystko są zjawiska negatywne.

8. Kogo Twoim zdaniem należy szanować?

- rodziców	58
- cele brytów	3
- polityków	3
- nauczycieli	44
- biznesmenów	4
- innych	9
- artystów	6
- dziennikarzy	3
- sportowców	14
- duchownych	18

Wnioski:

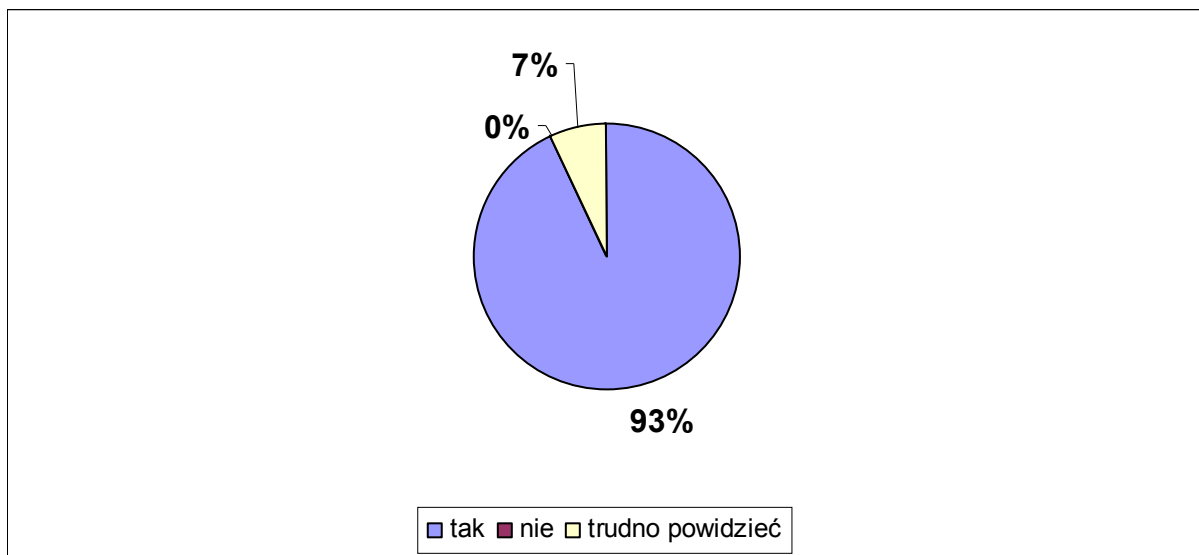
1. Aż 100% ogółu badanych zaznaczyło odpowiedź „rodzice” co bardzo dobrze świadczy o sytuacji rodzinnej uczniów.

2. Na uwagę zasługuje szacunek do nauczycieli-75% ankietowanych.

3. Spada prestiż nauki i naukowców, artystów, dziennikarzy, polityków. Wpisuje się to w ogólnopolski trend spadku zaufania do tych grup.

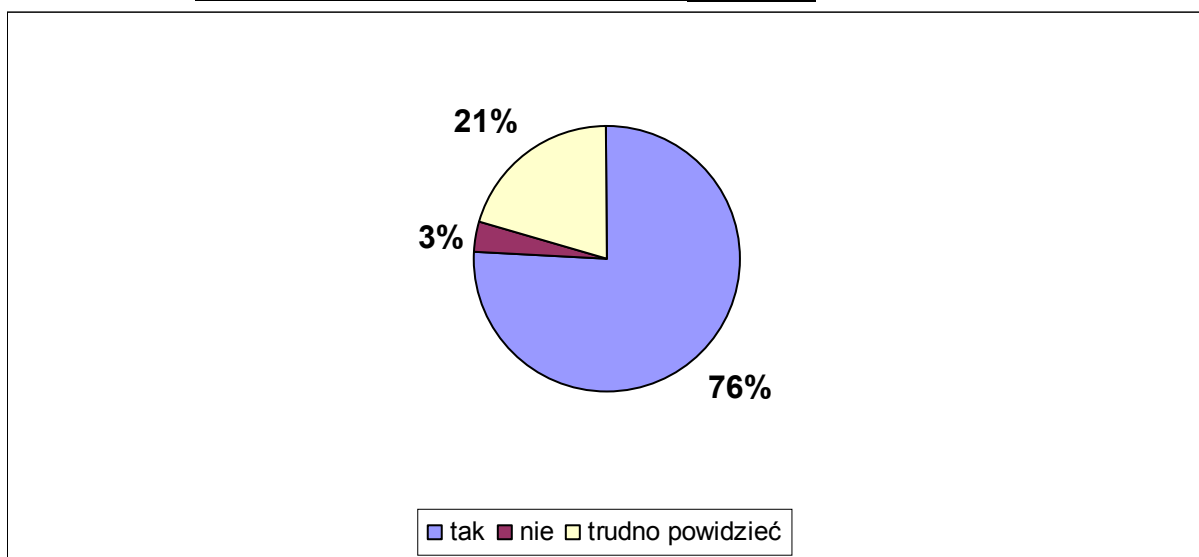
9. Czy czujesz się szanowany przez RODZICÓW?

Tak	54
Nie	0
trudno powiedzieć	4

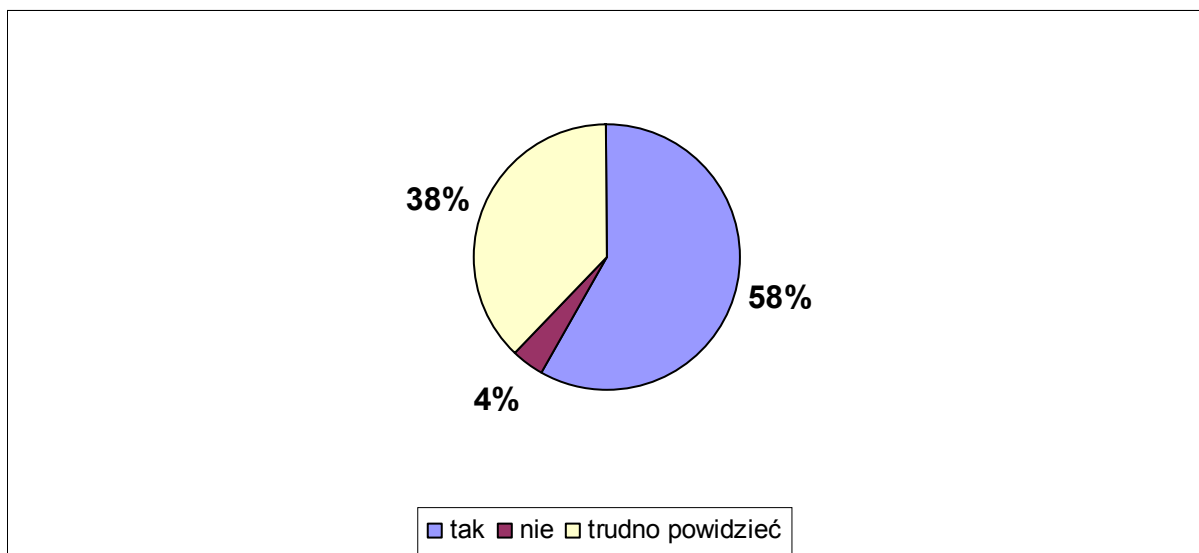
10. Czy czujesz się szanowany przez NAUCZYCIELI?

Tak	44
Nie	2
trudno powiedzieć	12

11. Czy czujesz się szanowany przez RÓWIEŚNIKÓW?

Tak	32
Nie	2
trudno powiedzieć	21

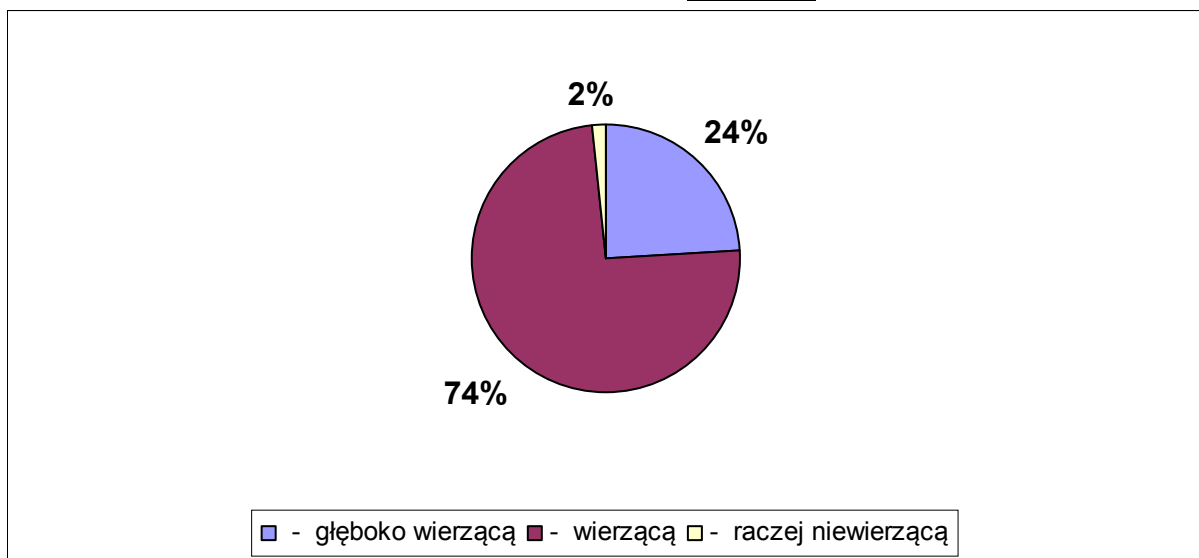

Wnioski:

1. Uczniowie czują się szanowani przez rodziców w 95% , przez nauczycieli w 76%, przez rówieśników tylko w 58%.

12. Niezależnie od udziału w praktykach religijnych, czy uważasz się za osobę religijną:

- głęboko wierzącą	14
- wierzącą	43
- raczej niewierzącą	1
- niewierzącą	0

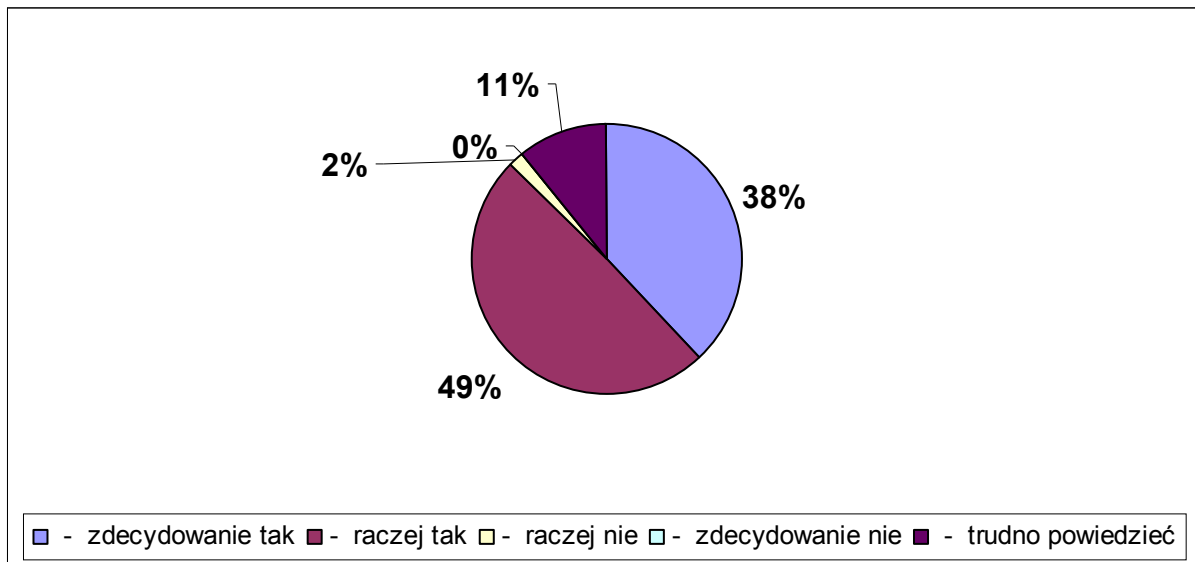

Wnioski:

1. Aż 99% uważa się za osobę wierzącą lub głęboko wierzącą i 87% kieruje się zasadami zawartymi w Dekalogu.

13. Czy starasz się w swoim życiu kierować zasadami zawartymi w Dekalogu (dziesięciu przykazaniach bożych)?

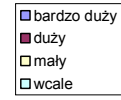
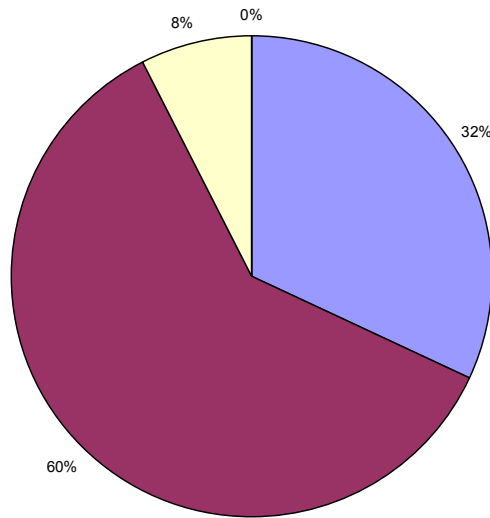
- zdecydowanie tak	21
- raczej tak	27
- raczej nie	1
- zdecydowanie nie	0
- trudno powiedzieć	6

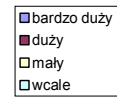
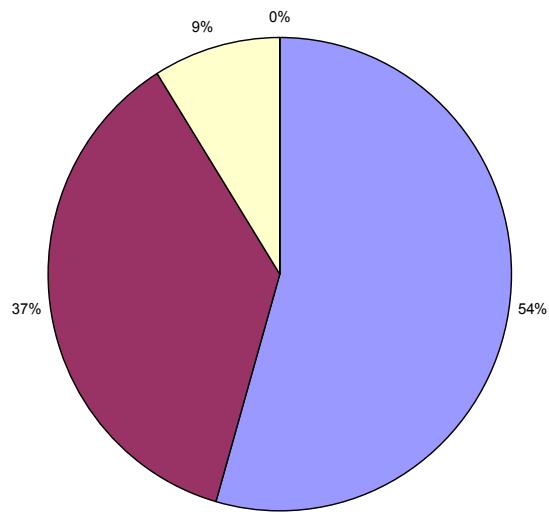
14. Jaki wpływ na ukształtowanie Twoich poglądów na świat i życie mieli/miały?

	bardzo duży	duży	Mały	Wcale
własne przemyślenia	21	40	5	0
Rodzice	31	21	5	0
Nauczyciele	7	38	10	2
Dziadkowie	15	29	9	3
Papież	15	25	14	3
zasady religijne (wiara)	18	29	9	1
księża/katecheci	11	24	20	3
literatura (pisarze)	3	13	28	10
koledzy i przyjaciele	12	23	17	4
media (prasa, radio, telewizja, internet)	2	12	24	15
wybitne postacie historyczne	7	6	17	26

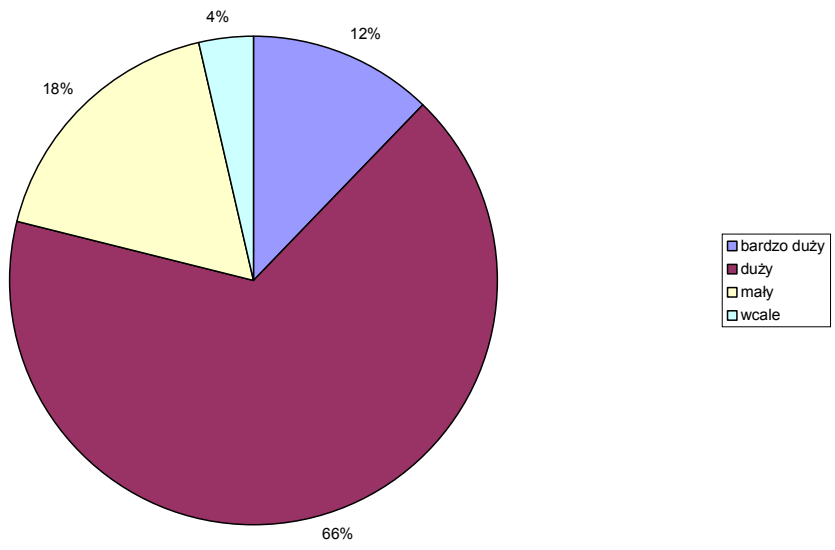
własne przemyslenia

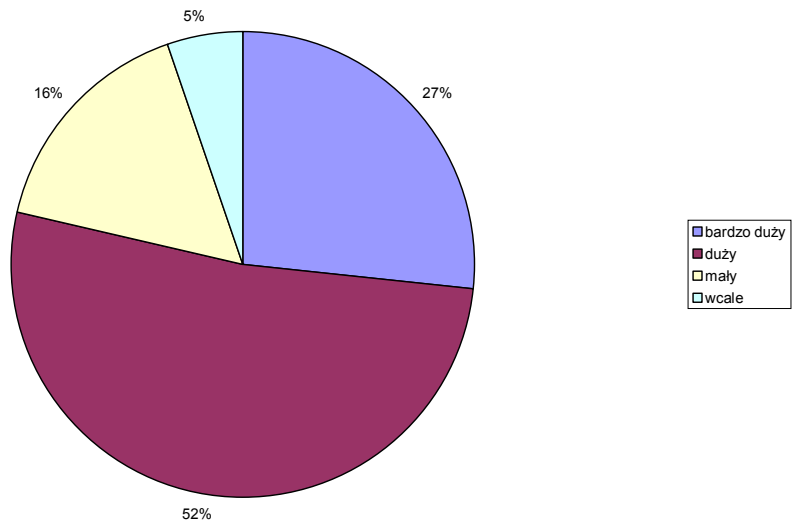
rodzice

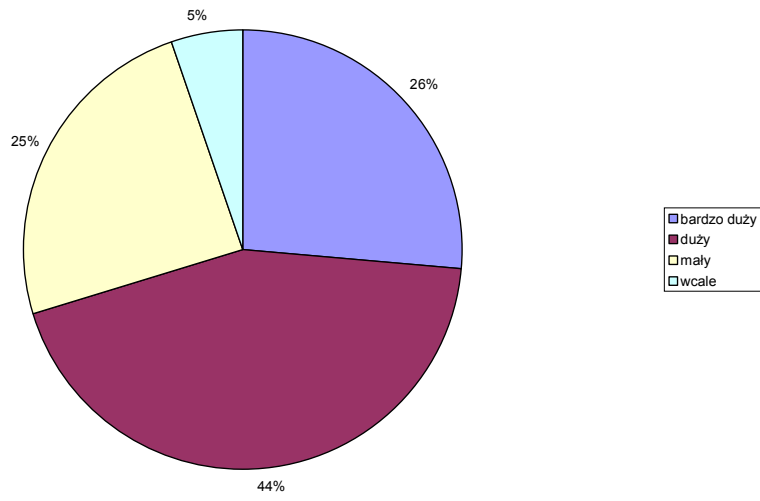
nauczyciele

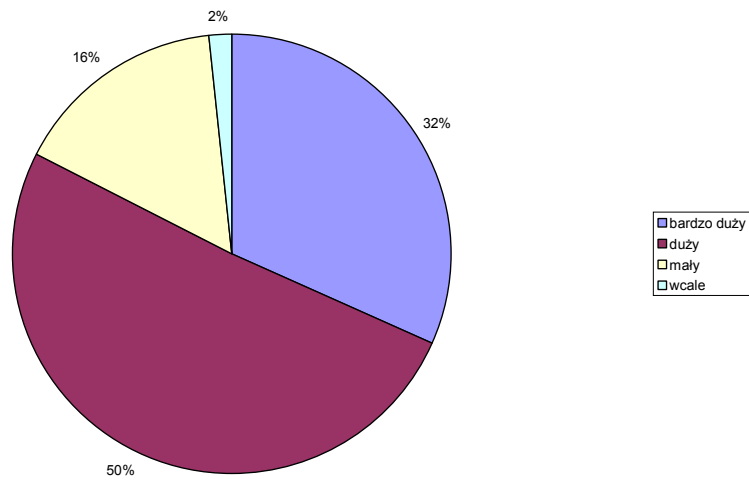
dziadkowie

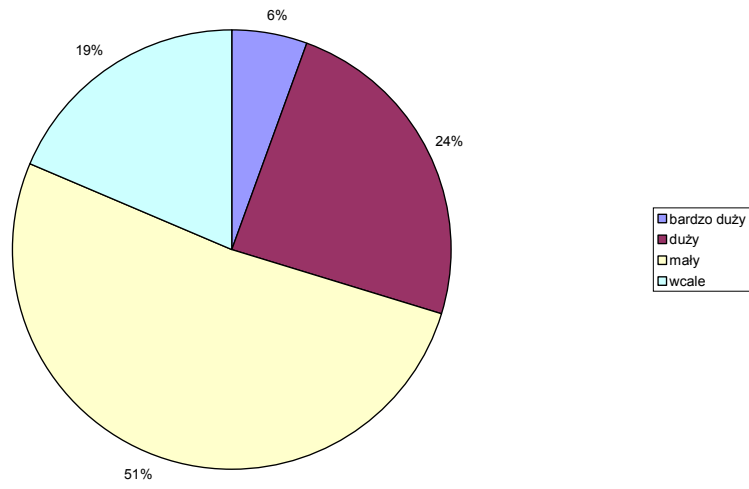
papież

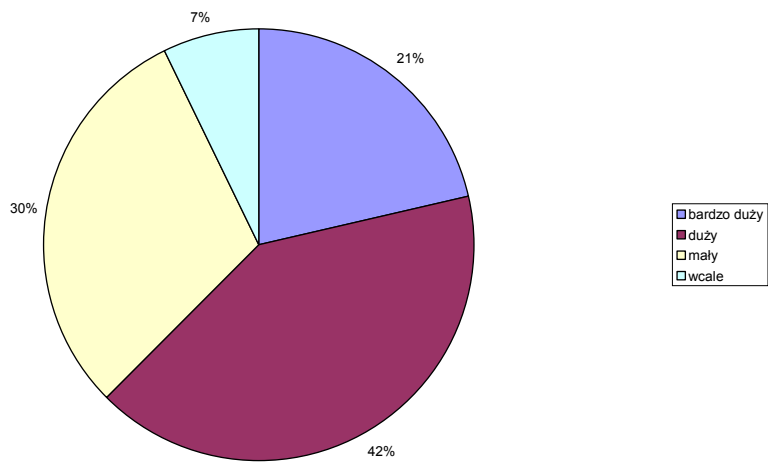
zasady religijne (wiera)

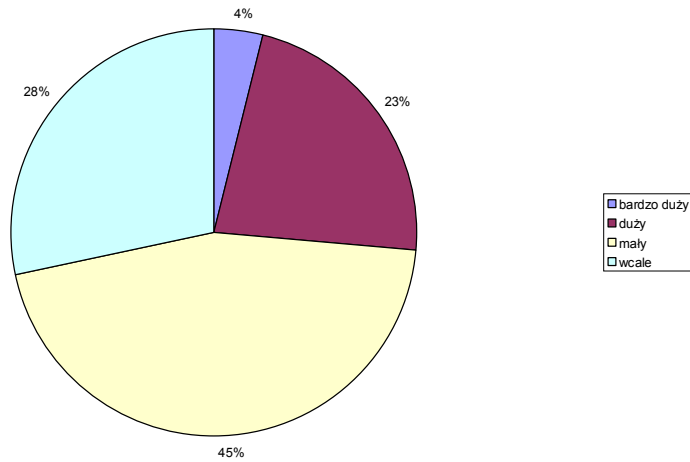
literatura (pisarze)

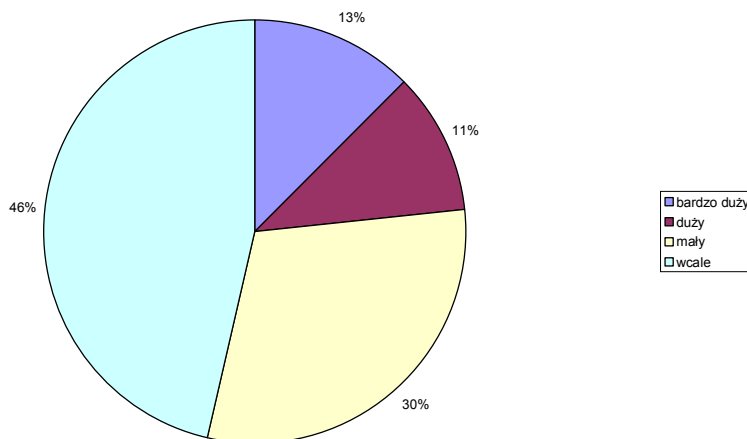
koledzy i przyjaciele

media (prasa, radio, telewizja, internet)

wybitne postacie historyczne

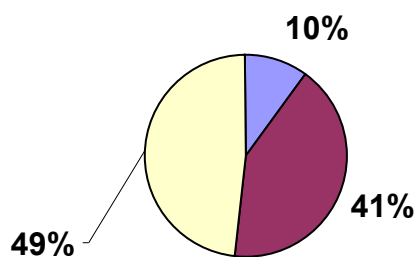
Wnioski:

1. Największy wpływ na kształtowanie poglądów ankietowanych mają :rodzice, własne przemyślenia, zasady religijne, papież, dziadkowie, koledzy i przyjaciele.

2. Należy zwrócić uwagę na mały wpływ mediów, postaci historycznych i literatury.

15. Które z poniższych stwierdzeń jest najbliższe Twojej opinii?

- O tym, czym jest dobro i zło, powinno decydować przede wszystkim społeczeństwo.	6
- To, czym jest dobro i zło, powinno być przede wszystkim wewnętrzną sprawą każdego człowieka.	24
- O tym, czym jest dobro i zło, powinny decydować przede wszystkim prawa Boże.	28

- O tym, czym jest dobro i zło, powinno decydować przede wszystkim społeczeństwo.
- To, czym jest dobro i zło, powinno być przede wszystkim wewnętrzną sprawą każdego człowieka.
- O tym, czym jest dobro i zło, powinny decydować przede wszystkim prawa Boże.

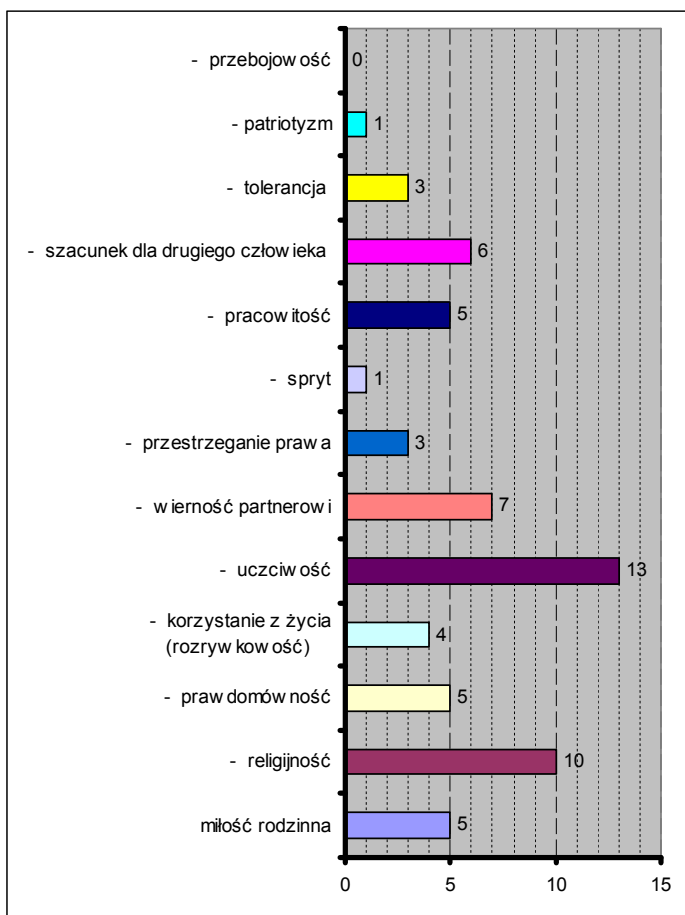
Wnioski:

1. Prawie połowa ankietowanych uważa, że o tym, czym jest dobro i zło, powinny decydować przede wszystkim prawa Boże.

2. Społeczeństwo ma najmniejszy wpływ na to, czym jest dobro i zło (aktualne standardy społeczno-ekonomiczne).

16. Którą z wymienionych cech postawisz na pierwszym miejscu, jako najważniejszą w codziennym życiu?

miłość rodzinna	5
- religijność	10
- prawdomówność	5
- korzystanie z życia (rozrywkowość)	4
- uczciwość	13
- wierność partnerowi	7
- przestrzeganie prawa	3
- spryt	1
- pracowitość	5
- szacunek dla drugiego człowieka	6
- tolerancja	3
- patriotyzm	1
- przebojowość	0

Wnioski:

1. Uczniowie najwyżej sobie cenią wartości allocentryczne (uczciwość, religijność). Nisko cenią sobie tolerancję (tylko 3 osoby uznały za ważną).

2. Wśród uczniów zdecydowanie niżej stawiane są wartości socjocentryczne: Wierność- 7 osób, pracowitość i prawdomówność po 5 osób, patriotyzm –tylko 1 osoba.

3. Najmniej uwagi respondenci przywiązują do wartości egocentrycznych (przebojowość, spryt, rozrywkowość).

17. Jak oceniasz następujące zachowania/postawy?

	jest to zawsze złe i nigdy nie może być usprawiedliwione	jest to złe, ale czasami bywa usprawiedliwione	ocena tego zależy od konkretnej sytuacji	nie ma nic w tym złego i przeważnie jest to usprawiedliwione	nie ma w tym nic złego i zawsze może być usprawiedliwione	
	1	2	3	4	5	
Wykorzystywanie pracowników przez pracodawców	23	23	12	0	0	1,81
Przyjmowanie łapówek	26	17	11	2	0	1,80
Wręczanie łapówek	32	12	11	2	2	1,81
Bicie dzieci	45	9	2	0	0	1,23
Wykorzystywanie stanowiska służbowego dla własnych korzyści	26	19	9	1	2	1,84
Zdradzanie współmałżonka	40	13	3	0	2	1,47
Zaniedbywanie swoich obowiązków w pracy	15	43	8	0	1	1,94
Przekraczanie dozwolonej prędkości na jezdni	14	25	15	2	2	2,19
Wręczanie prezentów, np. lekarzom, pielęgniarkom, urzędnikom za załatwienie sprawy lub jej przyspieszenie	7	16	19	6	11	2,97
Świadome kupowanie rzeczy podrabianych (fałszowanych)	23	8	19	5	2	2,21
Skracanie życia nieuleczalnie chorego na jego prośbę	33	12	8	2	3	1,79
Jazda na gapę w autobusie lub tramwaju	17	25	9	6	1	2,12
Rozwód	20	18	15	2	1	2,04
Ściąganie na egzaminach	17	23	11	2	3	2,13
Nieuczestniczenie w wyborach	3	18	13	8	15	3,25

Uwagi:

1.W ocenie zachowań i postaw przeważają stwierdzenia ,że złe jest wykorzystywanie pracowników przez pracodawców, przyjmowanie i wręczanie łapówek, bicie dzieci ,zdradzanie współmałżonka, skracanie życia nieuleczalnie chorego na jego prośbę.

2.Na uwagę zasługuje zbyt duża liczba głosów na to , że „w nieuczestniczeniu w wyborach nie ma nic złego”

18. Jak oceniasz następujące stwierdzenia dotyczące pracy?

	jest to zawsze złe i nigdy nie może być usprawiedliwione	jest to złe, ale czasami bywa usprawiedliwione	ocena tego zależy od konkretnej sytuacji	nie ma nic w tym złego i przeważnie jest to usprawiedliwione	
	1	2	3	4	
W pracy wszystkie obowiązki należy wykonywać najlepiej, jak się tylko potrafi.	2	2	22	33	3,46
Postępowanie człowieka w pracy świadczy o tym, jak został wychowany w rodzinie.	0	14	30	12	2,96
Rację ma ten fachowiec, który pracuje tylko wówczas, gdy mu dobrze płacą.	24	29	4	1	1,69
Absolwent szkoły zawodowej przede wszystkim wiąże swoją przyszłość z pracą zawodową.	1	12	32	10	2,93
Nadmiar obowiązków w pracy może załamać człowieka.	2	9	28	18	3,09
Praca wychowuje i przygotowuje człowieka do współpracy i współżycia w społeczeństwie.	3	8	30	17	3,05
Dla ludzi praca ma coraz większą wartość.	0	9	37	11	3,04
Nie ci, co dobrze pracują, lecz ci, co mają układy, mają dobrze w życiu.	10	27	14	7	2,31
Każdy dorosły człowiek powinien pracować.	3	6	32	18	3,10
Coraz częściej w życiu codziennym ważne jest posiadanie konkretnego zawodu.	5	8	33	11	2,88
Każdą pracę należy wykonywać tak, aby się nie zmęczyć.	8	15	28	6	2,56
Aby mieć dobrą pracę, czasem warto poświęcić temu inne cele w życiu.	7	21	25	5	2,48
Pracujemy wydajnie tylko wtedy, gdy mamy z tego osobistą korzyść.	4	18	16	5	2,51
Rzetelna praca jest ważnym obowiązkiem każdego człowieka.	7	11	27	12	2,77
O tym, co wart jest człowiek, najlepiej się przekonać, obserwując jego pracę.	6	15	28	8	2,67
Jakość wykonywanej pracy ma duży wpływ na losy życiowe młodych ludzi.	2	18	26	11	2,81
Jest oczywiste, że młodzi pracownicy dążą do awansu, zajmowania coraz to wyższych stanowisk.	4	3	35	12	3,02
Czas pobytu w pracy może być nie mniej interesujący niż czas spędzony w domu.	4	21	26	5	2,57
Dzięki bezrobociu pracobiorca staje się aktywniejszy.	21	22	13	5	2,03

Uwagi:

1. Przeważają stwierdzenia, że w pracy należy obowiązki wykonywać najlepiej jak się tylko potrafi ;że absolwent szkoły zawodowej wiąże swoją przyszłość z pracą zawodową, że

praca wychowuje i przygotowuje człowieka do życia w społeczeństwie .Praca ma coraz większą wartość i każdy dorosły powinien pracować.

B. Analiza dokumentów.

✓ **Kwestionariusz wywiadu z pedagogiem.**

1. Jakie wartości wg. Pani mają wpływ na normy zachowania w szkole?
2. Jaka jest hierarchizacja wartości w świadomości uczniów, którzy zgłaszają się do Pani?
 - a).moralnych,
 - b).hedonistycznych (odczucia),
 - c).obyczajowych,
 - d).społecznych
3. Które wartości wyznaczają style zachowania w szkole?
4. Jakie wartości wg. Pani spostrzeżeń należy kształtować by wzmacniać pozytywną motywację i aby zapewnić poprawne funkcjonowanie w społeczności szkolnej?
5. Czy wśród zgłaszających się do Pani uczniów są tacy ,którzy uznają wartości:
 - a).egocentryczne,
 - b).allocentryczne,
 - c). socjocentryczne
6. Czy uczniowie potrafią oceniać naganne zachowanie (swoje i innych)?
7. Czy wg. Pani uczniowie potrafią hierarchizować wartości (które są najważniejsze, które mniej ważne)?

Wywiad z pedagogiem szkolnym- opracowanie

Ad.1

Największy wpływ na normy zachowania w szkole mają wartości rodzinne (rodzina, rodzeństwo, dziadkowie ,tradycje w rodzinie).

Ad.2

Wśród zgłaszających się uczniów najważniejsze są wartości hedonistyczne (odczucia), w dalszej kolejności wartości obyczajowe, społeczne i moralne.

Ad.3

Wartościami wyznaczającymi styl zachowania w szkole są szacunek i tolerancja.

Ad.4

Wartościami, które należy kształtować w społeczności szkolnej są dyscyplina i tolerancja.

Ad.5

Brak jest obecnie wśród uczniów osób, które nie akceptują poglądów innych i centralnie umiejscowują własną osobę(postawa egocentryczna) oraz osób dla których społeczeństwo

jest najważniejsze (postawa socjocentryczna).Zdarzają się natomiast postawy aliocentryczne (wartości lokują na zewnątrz).

Ad.6

Uczniowie zazwyczaj chętnie oceniają naganne zachowania innych , rzadziej potrafią się odnieść do oceny własnego postępowania.

Ad.7

Uczniowie hierarchizują wartości, którymi się kierują – ale na własnym poziomie (uczniowie szkoły podstawowej).

Sprawozdania wychowawców po I semestrze

Ze sprawozdań wychowawców klasowych wynika, że:

- Praca wychowawcza była skierowana na rozwój społeczny, fizyczny, intelektualny, etyczny , zdrowotny oraz na adaptację i integrację zespołu klasowego.
- Motywowano uczniów do codziennej efektywnej pracy, angażowano do zdobywania umiejętności i wiedzy.
- Wprowadzano zasady i normy zachowania się w szkole, na ulicy, w czasie zabaw i wycieczek szkolnych.
- Uczono tolerancji, kompromisu, życzliwości , kultury słowa i zachowania, szacunku , eliminowania przemocy i kłótni , wybaczenia krzywd i błędów.
- Wzmacniano więzy rodzinne i koleżeńskie poprzez organizację imprez szkolnych i środowiskowych.
- Uwrażliwiano dzieci na potrzeby innych ludzi poprzez udział w akcjach charytatywnych (Góra Grosza, Adopcja serca, Szlachetna paczka).
- Wdrażano do rozwijania pozytywnych cech charakteru, rzetelnej pracy, podejmowania wysiłku w podnoszeniu wyników w nauce.
- Propagowano patriotyzm poprzez udział w konkursach historycznych i patriotycznych, apelach z okazji świąt narodowych.

Analiza Programu Profilaktycznego Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Lubatowej

W planie realizacji działań profilaktycznych uwzględniono następujące zadania i osiągnęto efekty zamierzone poprzez:

- Kształtowanie właściwych postaw moralnych- norm i wartości (kontakty interpersonalne w grupie, normy obowiązujące w szkole, uporządkowany system wartości, właściwe

wybory, cele życiowe ,przestrzeganie systemu ogólnie przyjętych praw i obowiązków, przystosowanie się ucznia do współżycia w szkole i rodzinie).

- Tworzenie dobrych relacji w klasie, integracja ze społecznością szkolną (zaangażowanie ucznia w życie szkoły, wrażliwość na krzywdę i kalectwo, pomoc kolegom niepełnosprawnym).
- Nabywanie umiejętności radzenia sobie z problemami natury psychologicznej i społecznej (umiejętność porozumiewania się ,asertywność, samokontrola, samoocena, wyrażanie własnych uczuć, rozumienie uczuć innych ,rozwijanie bliskiego kontaktu między rodzicami, a dziećmi),
- Przeciwdziałanie agresji (reakcje na niekulturalne zachowanie uczniów, radzenie sobie z agresją i przemocą, pozbywanie się przykrych emocji, umiejętność radzenia sobie z agresją, relaksowanie się w kontakcie z przyrodą).
- Udzielanie pomocy psychologiczno- pedagogicznej (wspieranie uzdolnień i talentów uczniów, dostosowanie wymagań do możliwości uczniów, udzielanie pomocy zarówno uczniom jak i rodzicom).

Analiza Programu Wychowawczego Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Lubatowej

- Priorytet w wychowaniu młodego człowieka powinien mieć dom rodzinny.
- Pierwszymi współpracownikami rodziców w dziedzinie wychowania są nauczyciele.
- Szkoła jako placówka powinna wychowywać w duchu uniwersalnych wartości moralnych, solidarności, demokracji, patriotyzmu, wolności i sprawiedliwości społecznej.
- Szkoła współpracuje z rodzicami i innymi podmiotami związanymi ze środowiskiem, przygotowuje do świadomego i racjonalnego funkcjonowania w społeczeństwie i pełnienia ważnych ról społecznych.
- Naczelny cel wychowania powinien uwzględniać cechy osobowe dziecka i rozwijać wszystkie sfery jego osobowości.

Z przeprowadzonych badań wynika, że uczniowie w większości prezentują właściwe zachowania, a w szkole na bieżąco analizuje się podejmowane działania wychowawcze, mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań. Owe działania cały czas są modyfikowane i dostosowywane do zmieniającej się rzeczywistości. Wychowawcy klas opracowują co roku plany pracy zgodne z Programem Wychowawczym i Programem Profilaktyki. Nauczyciele we współpracy z pedagogiem i Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną poprzez

realizowane działania uczą obiektywnej samooceny przestrzegania przez nich praw i obowiązków .

Podsumowanie

Analiza przeprowadzonych badań dotyczących hierarchii wartości pozwala stwierdzić, że uczniowie w swoich wyborach bardzo rzadko uwzględniają uznanie społeczne, patriotyzm, czy przyrodę. Młodzież te wartości traktuje marginalnie. Szczęście rodzinne i rodzina są dla nich najważniejsze. Pomimo pogoni świata za dobrobytem i nowoczesnością to właśnie zintegrowana rodzina jawi się badanym jako swoisty azyl i źródło szczęścia. Młodzież akceptuje tym samym wartość osoby ludzkiej i dostrzega sens życia rodzinnego. Nasuwa się jeszcze jeden wniosek. Obok wymienionych wartości wykształcenie w opinii badanych jest kluczem do sukcesu i pieniędzy. Należy więc uznać, że uczniowie zdają sobie sprawę z reguł rządzących współczesnym światem. Mniej aktywną postawę wyrażają z kolei wobec społeczeństwa i ojczyzny, które traktują jako odświętne i uroczyste.

Na podstawie przeprowadzonych analiz można sformułować następujące **wnioski** , które mogą być podstawą do podejmowanych działań.

- Rodzina i udane życie rodzinne, przyjaźń, miłość i dobre wykształcenie to najważniejsze dla uczniów cele życiowe, wskazujące na potrzebę osiągnięcia w wymiarze jednostkowym przede wszystkim poczucia bezpieczeństwa emocjonalnego.
- Wśród cenionych przez młodzież i ich znajomych wartości moralnych w pierwszej kolejności wskazywane są miłość i przyjaźń , jednak już w następnej szacunek i uczciwość, które to stanowią fundament relacji międzyludzkich, tak istotnych dla badanych , dla których najważniejsza jest rodzina i przyjaciele.
- Według uczniów nauczyciele w większym stopniu niż oni sami cenią takie wartości jak: szacunek, uczciwość, odpowiedzialność i sprawiedliwość.
- Głównymi autorytetami dla uczniów są rodzice i sportowcy. Nauczycieli jako autorytety wskazało niespełna 15 osób, rzadziej niż sportowców. Z drugiej strony nauczyciele zaraz po rodzicach wskazywani są jako Ci, których należy szanować. Zatem świadomość należnego nauczycielom szacunku jest wśród uczniów dość duża, co jednak nie znajduje odzwierciedlenia w postrzeganiu ich jako autorytetów.
- Generalnie uczniowie czują się szanowani przez nauczycieli, chociaż 24% badanych było przeciwnego zdania.
- Spośród wartości ważnych dla uczniów bardzo nisko plasuje się patriotyzm. Należałoby przeprowadzić szczegółową analizę tej sytuacji oraz podjąć działania w celu zwiększenia zainteresowania młodzieży oraz większego poszanowania wartości patriotycznych.

- System wartości człowieka kształtuje się stopniowo, w miarę jego rozwoju i dorastania. Na każdym etapie życia uświadamiamy sobie kolejno, co jest dla nas ważne i według jakich reguł chcemy dalej żyć. Wyznawane wartości są czynnikiem decydującym o postępowaniu człowieka. To one bowiem determinują ustalanie celów życiowych, stylu życia, egzystencji i relacji interpersonalnych, a także wpływają na rozwój człowieka i planowanie ścieżki życia. Sama znajomość wartości nie jest czynnikiem wystarczającym aby realizować je w praktyce społecznej i życiu osobistym.

Rekomendacje do dalszej pracy

1. Należy wzmocnić współpracę z rodzicami w zakresie działań profilaktycznych i wychowawczych - zmobilizować ich do częstszych kontaktów ze szkołą.
2. Dążyć do skutecznego rozwiązywania problemów związanych z nieprzestrzeganiem norm społecznych poprzez spotkania mediacyjne z nauczycielem i uczniem.
3. Kontynuować pedagogizację rodziców wybierając tematykę zgodnie ze zdiagnozowanymi problemami.
4. Większą uwagę zwrócić na wychowanie patriotyczne. By rozbudzić dumę i poczucie przynależności narodowej trzeba każdej szkolnej uroczystości nadawać szczególnie podniosły charakter z dużą dbałością o uwydatnienie symboli i treści narodowych. Konieczne jest również zintensyfikowanie prowadzonych na co dzień na zajęciach działań, by uczniowie czuli więź z ojczyzną, jej historią, tradycjami. Zająć się tym powinni wszyscy nauczyciele, szczególnie wychowawcy klasowi oraz nauczyciele historii i języka polskiego.
5. Większą uwagę należy zwrócić na kształtowanie u uczniów innych wartości socjometrycznych, takich jak: przestrzeganie prawa, praca czy środowisko naturalne. Organizować spotkania z przedstawicielami różnych grup zawodowych (takich, którzy wykonują nietuzinkowe zawody), aby wzmocnić ich pozycję w społeczeństwie. Do kalendarza imprez wprowadzić więcej elementów związanych ze środowiskiem naturalnym. Dobrze przysłużyć się tu może zwiększenie ilości zajęć prowadzonych na łonie natury, by uwrażliwić dzieci na piękno otaczającego świat i zachęcić do postaw proekologicznych.
6. Zapraszać ciekawych ludzi (sportowców, dziennikarzy, artystów, podróżników, biznesmenów, wolontariuszy, duchownych).
7. Trzeba uświadamiać uczniom, że takie wartości jak przyjaźń, solidarność, odwaga, odpowiedzialność są niezwykle pożądane w życiu każdego człowieka. Można to osiągnąć przez podawanie konkretnych przykładów losów ludzi żyjących w najbliższej okolicy, postaci historycznych lub analizowania postaw bohaterów literackich.

8. Rozwijać i kształtować na lekcjach wychowawczych normy i wartości, które są ważne dla uczniów. Dokonać badań opinii uczniów na temat rozumienia tolerancji, życzliwości, empatii i w zależności od wyników badań umieścić te zagadnienia w programie.
9. Kontynuować realizację uaktualnionych Planów Wychowawczych i Programu Profilaktyki.